

Klimatanpassa med naturen som verktyg

Timo Persson & Lovisa Lagerblad – Naturvårdsverket 2023-11-16

För en bra livsmiljö idag och imorgon

Naturvårdsverket driver och samordnar Sveriges miljöarbete. Tillsammans med många andra arbetar vi för att bevara biologisk mångfald, minska klimatpåverkan och skapa ett resurseffektivt samhälle.

Vem gör vad i det offentliga klimatanpassningsarbetet?

- **Regeringen** har det övergripande nationella ansvaret
- **Myndigheter ansvarar för klimatanpassning inom sitt ansvarsområde (förordning 2018:1428)**
- **Länsstyrelserna** samordnar det regionala arbetet och stöttar kommunerna
- **Kommunerna** ansvarar för klimatanpassning inom sitt ansvarsområde
- **Naturvårdsverket** driver anpassningsarbetet utifrån vår myndighetsroll (vägledning, styrmedelsanalys, fördelning av medel, kunskapsförmedlare m.m.).

När Sverige miljö kvalitetsmålen till 2030?

Begränsad klimatpåverkan

Grundvatten av god kvalitet

Frisk luft

Hav i balans, levande kust o skärgård

Bara naturlig försurning

Myllrande våtmarker

Giftfri miljö

Levande skogar

Skyddande ozonskikt

Ett rikt odlingslandskap

Säker strålmiljö

Storslagen fjällmiljö

Ingen övergödning

God bebyggd miljö

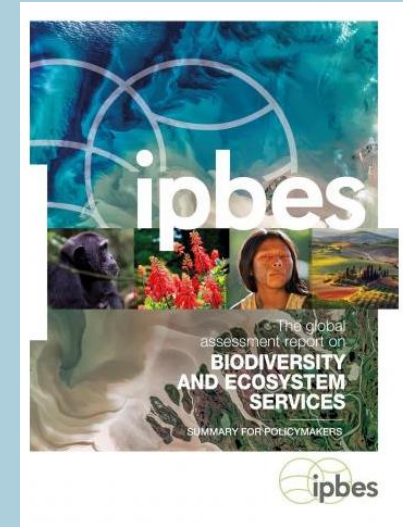

Levande sjöar o vattendrag

Ett rikt växt- och djurliv

**Den biologiska mångfalden – mångfalden inom arter, mellan arter och av ekosystem – minskar snabbare än någonsin i mänsklighetens historia.
- såväl globalt som i Sverige.**

IPBES Global assessment report, 2019

Förlust (och förändring) av biologisk mångfald

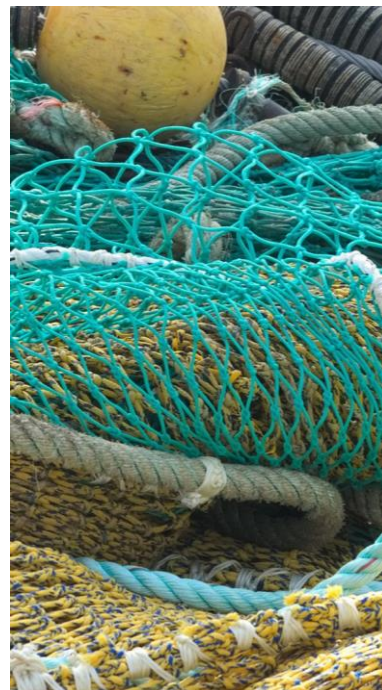
Förlust av livsmiljöer
– ex. infrastruktur
(Norrbottniabanan)

Utsläpp och
föroreningar – gammal
industriverksamhet

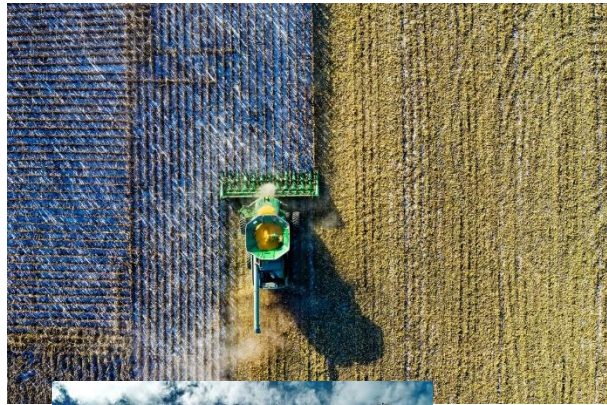
Invasiva arter –
ex. björnlöka

Överutnyttjande av arter
och ekosystem –
ex. fiske

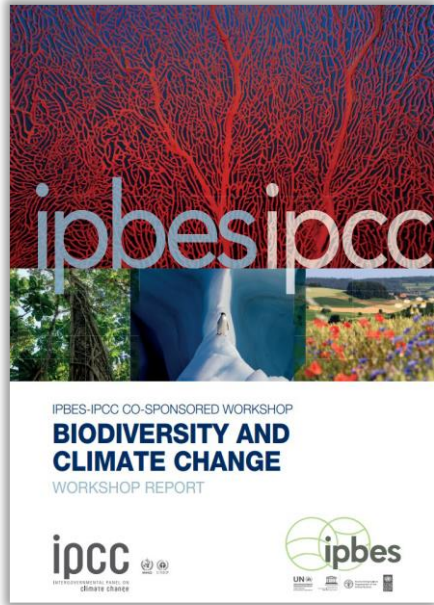
Klimatförändringen – direkt
och indirekt påverkan

Klimatförändringar och biologisk mångfald hänger ihop!

och vi behöver lösningar som kan sammanfoga utmaningarna.

Naturbaserade lösningar är:

”multifunktionella och kostnadseffektiva åtgärder för att hantera olika samhällsutmaningar...

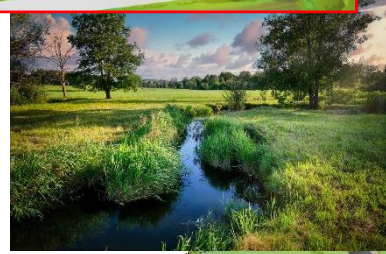
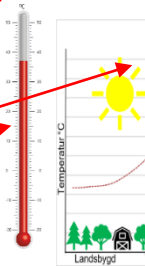
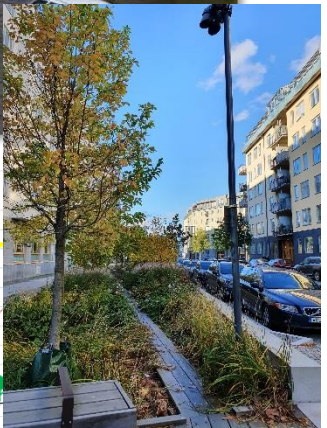
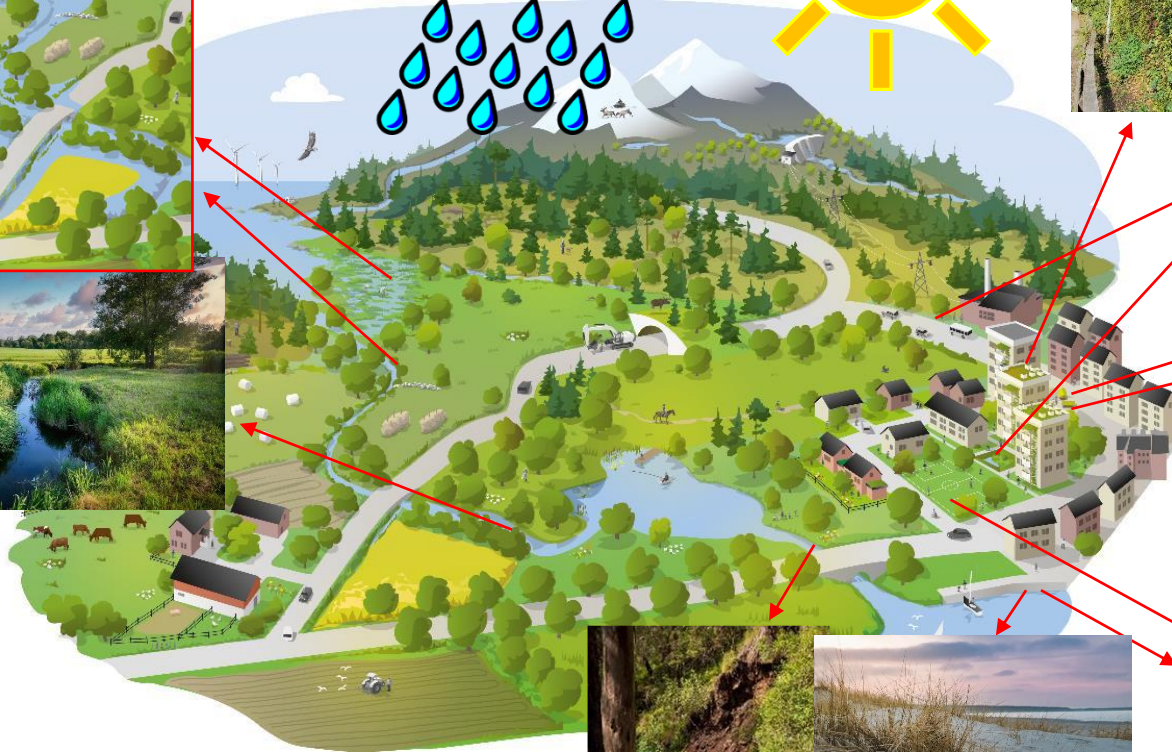
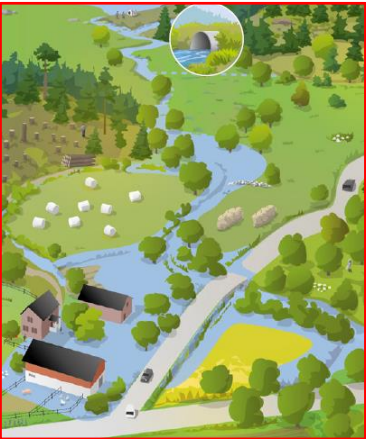
...genom att skydda, utveckla eller skapa ekosystem...

..samtidigt som biologisk mångfald och mänskligt välbefinnande främjas.”

Naturvårdsverket 2021

Kom igång med arbetet med naturbaserade lösningar

- Grönplanen viktigt strategiskt dokument för kommunens grönska, vatten och natur.
- Grönplanen utgör ett underlag för var naturbaserade lösningar kan bevaras, skapas och restaureras.

[Här hittar du vägledningen!](#)

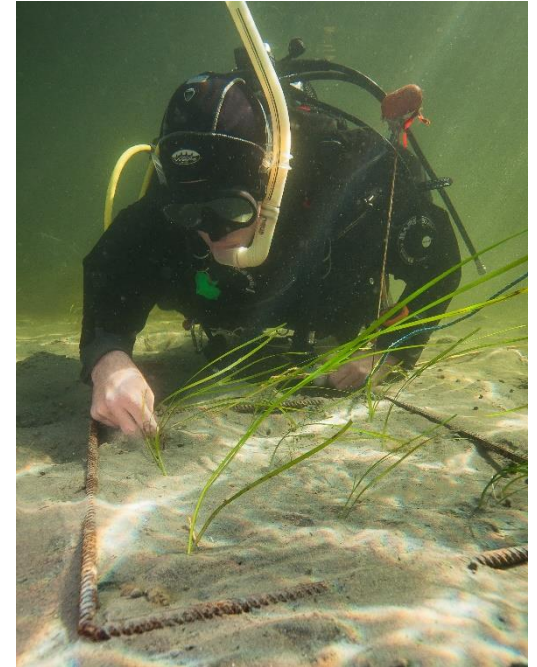
- Sveriges första nationella vägledning om naturbaserade lösningar
- Innehåller utgångspunkter för arbetet, definition, vägledning av genomförande i 6 steg, exempelsamling m.m.

[Här hittar du vägledningen!](#)

Exempel på bidrag för arbete med naturbaserade lösningar

- LONA – Lokala naturvårdssatsningen (Nv)
- LONA Våtmark (Nv)
- LIFE – EU:s ekonomiska verktyg för miljön (Nv)
- LOVA – Lokala vattenvårdsprojekt (HaV)
- Statsstöd för naturolyckor (MSB)
- Länsstyrelserna klimatanpassningsmedel

Återplantering av ålgräs för minskad vågerosion – LIFE projekt, Lomma, Skåne. Foto: Eduardo Infantes.

Exempel på Naturbaserade lösningar i olika miljöer: Tätort

I Bostadsområdet Söderkulla i Malmö, som drabbades hårt av översvämningar vid det kraftiga skyfallet som föll över staden 2014, har en befintlig park sänkts ned för att kunna omhänderta avrinning från omkringliggande bostäder.

Parken kan fortfarande nyttjas av allmänheten som rekreationsyta och har fått nya inslag, som en hundrastgård.

Exempel på Naturbaserade lösningar i olika miljöer:

Omgivande landskap

- **Tullstorpsån, Skåne** – återställande av våtmarker, återmeandering av vattendrag, magasinering av vatten. Helhetsgrepp om vattnet i ett avrinningsområde.
- Omfattande pilotprojekt med kommunöverskridande samarbete, vattenråd och med markägare.
- Minska erosion, vattenbrist och översvämningsrisk – men också stärka biologisk mångfald!
- Projektvisionen om att återskapa 200 ha våtmarksyta har uppnåtts – 230 ha våtmarksyta har skapats.

Foto: Börringe Mad våtmark,
Tullstopsåprojektet.

Exempel på Naturbaserade lösningar i olika miljöer: Kust

- Avlägsnande av invasiva arter i syfte att återställa naturliga kustekosystem som främjar dynbildning.
- Inom Life Coast Adapt projektet i Skåne avlägsnas invasiva främmande arter för att återskapa öppna sandmarker och dynmiljöer.
- Detta för att främja biologisk mångfald och ekosystem, men också för att öka förutsättningar för dynbildning för att motverka kusterosion och översvämningsrisk

Att ta med sig:

- Ett problem kommer sällan ensamt.
- Viktigt att förstå kopplingen mellan samhällsutmaningarna!
- Det finns lösningar som kan bidra positivt till flera olika utmaningar – t.ex. naturbaserade lösningar.
- Att använda ett positivt narrativ och visa på sidoeffekter kan skapa en vilja och förmåga att agera.
- Lösningarna kan ibland ligga närmre eller längre ifrån – zooma in och ut och använd hela landskapet.
- Samhällsplaneringen har en viktig roll.

Fåglar söndag 14 maj 2023 Illustration: Magda Lundberg

NATUR
VÅRDS
VERKET

